

Prof. dr Vojin Nikolić

DROGA I LJUDSKO PONAŠANJE

(Dr Stevan P. Petrović, Partenon, Beograd, 2003., str. 435)

Preko dvadeset godina je prošlo od prvog izdanja ove knjige poslije kojeg su izašla još dva znatno dopunjena i izmijenjena izdanja. Nakon četvrtog izdanja koje je ugledalo svijetlo dana prije dvije godine, autor je krajem prošle godine pripremio i ovo peto koje ovdje predstavljamo. Dr Petrović je problematici koju razmatra i obogaćuje novim saznanjima i već bogatim iskustvom dao značajan doprinos njenoj sveobuhvatnosti, bogato koristeći svjetsku i domaću praksu, što je knjigama, kako su nastajale, davalo sve veću vrijednost i značaj.

Zadnjih se decenija čovječanstvo (kod nas šezdesetih godina XX vijeka) našlo pred izrazitim problemom - kako opomenuti i spriječiti ljude a posebno djecu i omladinu da ne koriste droge a time i ne postaju narkomani. Istina, ta bolest koja vrlo brzo prelazi u fatalnu zavisnost poznata je od vajakada, a danas u savremenom društvu prelazi u socijalno - patološku pojavu i svojevrsan vid oštećenja posebno mladog čovjeka iz društvene zajednice.

Autor Petrović je još u začetku pojave narkomanije kod nas dosta rano zapazio, pa je sve svoje znanja i stvaralačke sposobnosti usmjerio da pruži doprinos u iskorjenjivanju i sprječavanju prihvatanja ove opake navike, koja najprije euforično »pomaže« da okruženje i svijet »idealno vidimo«, a nepo-

PREL.	PRG	PRT	ZD20	ZD0D	BRT
20.00	5.00	15.00	12.00	20.00	3.00
20.00	6.00	19.00	10.00	6.00	16.00
8.00	4.00	15.00	15.00	3.00	9.00
20.00	5.00	12.00	12.00	6.00	6.00
17.00	5.00	10.00	6.00	18.00	8.00
16.00	3.00	18.00	8.00	8.00	10.00
9.00	1.00	9.00	7.00	7.00	2.00
11.00	4.00	14.00	10.00	7.00	7.00
18.00	5.00	14.00	11.00	4.00	7.00
16.00	1.00	8.00	9.00	7.00	8.00
13.00	5.00	11.00	9.00	13.00	4.00
13.00	5.00	17.00	6.00	12.00	4.00
21.00	4.00	17.00	12.00	4.00	3.00
12.00	6.00	10.00	14.00	4.00	7.00
13.00	4.00	10.00	11.00	2.00	6.00
13.00	4.00	14.00	7.00	10.00	6.00
12.00	5.00	11.00	8.00	16.00	7.00
14.00	3.00	9.00	8.00	2.00	5.00
6.00	3.00	11.00	11.00	6.00	5.00
7.00	2.00	14.00	10.00	5.00	10.00
7.00	4.00	15.00	7.00	11.00	12.00
12.00	4.00	10.00	6.00	16.00	8.00

sredno iza tog stanja i ne mnogo kasnije se uvjerimo kako se grdno zapada u posebno teško stanje – bolest zavisnosti.

Uvaženi dr Petrović, na osnovu dugogodišnjeg bavljenja ovom problematikom kao i teorijsko - praktičnih saznanja kao i stečenih iskustava, gradi svoj stručno - naučni pristup na bazi već utemeljenog saznanja. U zaključnim razmatranjima ističe, da je »narkoman ozbiljan bolesnik koga po oslobođenju od fizičke zavisnosti treba prevesti na otvoreni vid liječenja dispanzerskog tipa ili u dnevnim bolnicama«. A za osnovni vid liječenja preporučuje psihoterapiju jer smatra da je narkomanija u suštini problem ličnosti, pa je treba liječiti psihološkim metodama.

Preporučiti čitaocu knjigu ove vrste a ne ukazati na osnovnu metodologiju i put kojim autor u njoj prilazi ovoj problematici, bar u presjeku, mislim da bi bio nedostatak njenog predstavljanja. Iako će i skraćena verzija samog »navođenja« poglavlja ovom prilikom biti jedina mogućnost ukazivanja na esencijalnu i najznačajniju njenu građu i materiju obrade, čitaocu će biti od značaja da se na to ukaže.

Nakon kraćih uvoda o nastanku dosadašnjih izdanja knjige, autor uvodi čitaoca u istorijat narkomanije u svijetu. Od najmanjeg uzimanja maka, te prve biljke sa psihoaktivnim svojstvima iz čega se pripremao opijum, stanovnici Donje Mesopotamije (sadašnji Irak) još prije 5000 godina zvali su ga *gil*, što je u prevodu značilo radost. Dalju genezu o širenju narkomanije u svijetu, autor čitaocu daje detaljne podatke o tome i na našim prostorima.

Već u narednom poglavlju autor detaljno obrazlaže *Dijagnostičke kriterijume* narkomanije i daje klasifikaciju i dijagnostiku bolesti zavisnosti sa *Podjelom droga i tipova zavisnosti*, odnosno kako prepoznati narkomana kao i kliničku sliku pojedinih narkomanija.

Posebno poglavlje zauzimaju droge i njihovi efekti; droge sa depresivnih efektima na centralni nervni sistem: (1) opijum i njegovi derivati: morfin, heroin, opijumski čaj, kodein; (2) opijatske sintetičke droge: dilaudid, domerol, kao i srodne droge, lomofil, metadon...; (3) barbiturati. Dalje, droge sa stimulativnim dejstvima na centralni sistem: amfetamini i njihovi toksični efekti (akutni i hronični), kokain i druge obrađene droge. Takođe, droge sa halucinogenim svojstvima kao i njihova klasifikacija: (A) mali psihodelici: marihuana, muskatni oraščići, kora od banane; (B) veliki psihodelici: LSD-25, kao i oblici primjene LSD-25 (eksperimentalni i terapijski pristup, rekreativna primjena, meskalin, psilocibin, STP, DMT, MDA, fenciklid ili PCP, YAGE...) i ostale.

Autor doktor S. Petrović u daljim poglavljima detaljno obrazlaže: *Višestruku upotrebu droga, Tipove narkomanskih ličnosti, Narkomaniju i kriminalno ponašanje.*

Od posebnog je značaja i poglavlje *Terapija narkomanije* u kome autor znalacki inkorporira fazi kriza koje narkoman prolazi, odnosno put liječenja, od pokušaja samoliječenja, te prvog susreta pacijent - lekar, odnosno procesa liječenja po fazama (lišavanje od droge, rekovalescencija, rehabilitacija, te produženo liječenje i praćenje);kao i fiziološke osnove opijatske apstinencije i medikamentozna terapija putem kure naglog ukidanja droge, kure postepenog oduzimanja droge, pa do supstitucione terapije.

Ukazujući na samo dio tretiranih poglavlja (bez njihovih podpoglavlja / ili drugih egzaktnih pristupa ovoj problematici), autor je dao i niz drugih pratećih ali nužnih stručnih komentara, istina na prikladan način, pa i čitalac bez većeg obrazovanja može materiju da razumije i shvati, a što je i najvažnije ubijedi se o opasnosti od narkomanije.

Bogatstvo i širina stručno-naučnih pa i šire popularnih tremana *Literature* kojom se autor služio, ukazuje čitaocu ove publikacije da je ona, pored niza drugih kvaliteta, prava riznica najnužnijih saznanja o DROGI, ali i LJUDSKOM PONAŠANJU – kako da se izbjegne ova opaka bolest zavisnosti.

Ovom knjigom, dr Stefan Petrović nas stručno i znalacki uvodi u taj svijet »vještačkih rajeve« savjetujući i učeći ljude da se konzumiranjem »čudotvornih napitaka« ulazi u zonu narkomanije što za posljedicu ima velike životne probleme.

Ovo bi bila ujedno i preporuka da se prezentirana knjiga nađe u rukama svih ljudi, posebno roditelja, vaspitača i staratelja mlade generacije.

(„Pobjeda”, 11. februar 2004. god.)

<p>ДАНАС У ЦРНОГОРСКОЈ СПОРТСКОЈ АКАДЕМИЈИ У ПОДГОРИЦИ</p> <p>Презентација часописа „Спорт Монт”</p> <p>Подгорица, 10. фебруара - Сјутра (сриједна), у згради АД „Зетатранс“-а, са почетком у 12 часова, обавиће се јавна презентација стручног часописа Црногорске спортске академије „Спорт Монт”: за спорт, физичку културу и здравље.</p> <p>Том приликом уручиће се посебна признања и плакете Црногорске спортске академије заслужним појединцима и установама за остварени допринос у развоју спорта, физичке културе и здравља.</p> <p style="text-align: right;">Вс. С.</p>
